

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXIII. An patientibus carnis stimulum sit praeceptum Matrimonium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

LUTHERO-CALVINISTÆ omnes alii.

SVADENT istis. 1. Psal. 53. *Voluntariò sacrificabo tibi.* 2. Quia, 1. Cor. 7. *Non, ut laqueum vobis iniiciam, scribo.* id est, ait Martinus, hortor vos ad Continentiam; non ad votum. 3. Quia, 2. Cor. 9. *Vnusquisque prout destinavit in corde suo: non ex tristitia, aut necessitate. Hilarem enim datorem diligit Deus.*

AU T O R. 1. Vtraque, Libertas & Necessitas, triplex est. *Prima est Debiti ex præcepto seu Voto: qua liberè facimus, ad quod non tenemur; necessariò, ad quod tenemur.* Hæc Necessaria, non pugnat cum laude, meritorie operis, sed id auget: Libertas nō est ad laudem, meritumve necessaria. *Secunda Voluntatis* indeterminata ad vllum quodcunq;: Hæc libertas arbitrii est necessaria ad opus bonum æque ac malum. Inde enim meretur, aut demeretur. *Tertia est Coactionis*, quā Absolutæ, qua quis facit, quod non vult: quā conditionatæ, qua per se nollet facere, facit tamen coactus. Hæc libertas ad laudem operis est necessaria; non tamen præcepto seu voto contraria. Nam tanta alacritate potest exequi opera hic Voti non præcepta, quantā is præcepta. 1. Paralip. ult. *Latatus est populus cum Vota sponte promitteret: quia corde toto offerebant ea Domino.*

2. Deinde trifariam in soluendo Voto se quis habere potest, ait S. Thomas in Opusc. 18. c. 12. 1. Alacrem, quia placet & Votum, & Res. 2. Inuitum; quia placet Votum, etsi res displicet. 3. Contrarium Voto & Rei, Alacris meretur plus cum Voto, quā liber ab eo. Itemque Inuitus plus; quā liber à Voto. Contrarius vtrique, peccat simpliciter. Hinc liquet Responsio ad prædicta.

DICO AD I. *Voluntariò*, sc. salua necessitate Voti aut præcepti.

AD II. *Laqueus* est vouentium temerè, aut coactè; quod non vult Apostolus. Ita Aug. l. de bono viduit. c. 5. Hieronym. lib. 1. contra Iovin. &c.

AD III. Non de necessitate Legis aut Voti loquitur; sed de humana coacta directè, vel respectuè.

Q V Æ S T I O LXIII.

An matrimonium sit præceptum patientibus stimulum carnis?

LUTHERO-CALVINISTÆ affirmant; ac proutde Vouere castitatem esse temerarium & illicitum.

SVADENT istis. 1. Quia, 1. Cor. 7. *Qui non se continent, nubant: melius est enim nubere, quam uri.* 2. Ibidem. *Propter fornicationem unusquisque suam uxorem habeat.* 3. Item: 1. Tim. 5. *Volo iuniores nubere, matres familiæ esse, filios procreare.*

CALVINVS eadē: In 1. Corinth. 7. distinguit tentationes carnis vrentes: 1. Vincentes animum; sunt pessimæ. 2. Victæ, ut nullam pariant intus perturbationē: hæ non sunt Vitiones. 3. Mediæ, quæ obtinent non plene consensum, titillant tamen sensum, turbantque animum. Hæ proprie sunt Vitiones, quæ citant nos ad matrimonium sic, ut peccetur non nubendo. Ideo LUTHERVS in Epithalamio, S. Hieronymus arguit hæresios Pelagianæ, quod graviter vitus, ut Epistola 22. fatetur, non nupserit, quasi sensisset, suis viribus, sine Dei dono se vincere æstus posse. *Fundamentum* Lutheri, Martyris, Calvini est, quia Omnis motus Concupiscentiæ prohibitus est, estque peccatum. Quo de alibi.

AU T O R. Tria hic asserimus. 1. Nulla Scriptura mandat Matrimonium

um

um ob Tentationes carnis; sed ob Incontinentiam vagam: Estque hoc *Vri*; non Tentari; sed Peccare incontinentiā.

1. Quia *Vri* explicatur præcedente iusto: *Si se non continent, nubant*, id est, si videntur.

2. Quia dicit, *Propter fornicationem unusquisque. &c.* non ait, *ob tentationem*.

3. Quia ait: *Reuertimini in idipsum, ne tentet vos Sathanas propter incontinentiam*; non ait, *tentatione*.

4. 1. Timoth. 5. *Volo iuniores nubere*: Ob tentationem? Non; sed ob incontinentiam: Nam, Nullam, addit, *dare* occasionem aduersario, maledictæ causa. Iam enim quedam abierunt post Satanam.

5. 2. Corinth. 12. *Datum est mihi stimulus. &c.* sed interrogauit. *&c.* Quod plerique Patres de re pudorosa interpretantur: non de persecutione, aut dolore capitis: quia hæc non sunt pudenda. Vnde Rom 7. *Mente seruo legi Dei; carne, legi peccati*: Sic: *Non quod volo bonum, hoc ago; sed quod nolo malum*. Item. *Sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis*.

6. Ita S. Patres exponunt hoc, *Vri*: quod, ait ibi S. Thomas, est, non calere, sed calore damnum perpeti.

II Incontinentes non vocantur seipsum ad nuptias; sed remedium eis ostenditur, quo vrantur, si velint. Quæ Permissio est non Præceptum citatorum; teste hic S. Chrysost. Vt, qui dixerit: *Nolens pugnare, si giat*: fugere enim melius est quàm occidi: is luadet, non imperat.

2. Vt istud, *Reuertimini in idipsum*, dicit secundum indulgentiam, non secundum

imperium: Ita & hoc; *Qui non se continent, nubant*. Ita & hoc, *Vnusquisque uxorem habeat*, qui duxit, suam: qui nondum duxit, ducat *ob fornicationem*:

3. Sicut istud, *Volo omnes esse sicut meipsum*, id est, continentēs, est Consilii: Sic & hoc, *Volo iuniores nubere*. Ita S. Patres. Bell. l. 2. c. 30.

III. Hoc Consilium, seu Permissio, seu Remedium non datur obstrictis Voto; sed Solutis. Nam hi possunt Nubere, & *Vri*; Coniux autem, altero ad debitum impotente, licet Vratur, nō tamē ei melius est Nubere; quia non licet talis bigamia: Ita & Castitatem professus. Sic Patres. Hinc liquet de obiectis.

QVÆSTIO LXIV.

An ob rarum Continentiæ Donum sit licitum Castitatis Votum?

LUTHERANI pariter & CALVINIANI Licitum negant ob Scripturas.

SVADENT illis. 1. Sap. 8. *Nemo potest esse continens, nisi Deus det*.

2. Quia, Matth. 19. *Non omnes capiunt verbum hoc sed quibus datum est. Qui potest capere, capiat*.

3. Quia, 1. Cor. 7. *Volo omnes homines esse sicut meipsum. Sed unusquisque proprium donum habet, unus sic, alius autem sic*.

4. Ibidem. *Qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, potestatem autem habēs suæ voluntatis: & iudicauit in corde suo seruare Virginem suam benefacit*. Vbi S. Hieronymus l. 1. contra Iovinian. ait, quosdam habere necessitatem aut nubendi, aut scortandi.

Quare nemo debet Vouere, nī sciat certō se posse seruare. Nam, Eccl. 5. *Displicet Deus infidelis & stulta promissio*: At nemo scit an habeat Donum, aut an sit retenturus: Ergo, nemo, nisi temerē, vouet. Vnde, Qui

Ff 2 voue-